

**Region
Värmland**
Revisionskontoret
Anders Marmon

Rev/21027

Studierektorsfunktionen - förstudie

Rapport 9-21

Studierektorsfunktionen – förstudie

Bakgrund

Regionens revisorer har enligt Kommunallagen ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet ”Granskningsstrategi” i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan.

I ”Revisionsplan 2021” har revisorerna aktualiserat en granskning i form av en förstudie avseende studierektorsfunktionen inom Region Värmland.

Enligt Region Värmlands årsredovisning för år 2020 råder fortsatt brist inom flera yrken, främst inom hälso- och sjukvården inklusive folktandvården. Orsaker till detta är bland annat rekryteringssvårigheter, pensionsavgångar, personalomsättning samt en ökad konkurrens om arbetskraft på grund av hög efterfrågan på arbetsmarknaden. Det bedöms vidare svårt att rekrytera till enheter som inte är belägna i närområdet till Karlstad.

Det genomförs av denna anledning ett flertal kompetensförsörjningsaktiviteter inom regionen. Det finns bland annat en s.k. studierektorsfunktion inom regionen var uppgift är att uppgift är att medverka i planering av utbildningsläkarnas utbildning och att samverka med verksamheterna för att säkerställa en god utbildningsmiljö med givande handledning.

Syfte

Syftet med denna förstudie var att bedöma om det finns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning avseende det arbete som bedrivs för att säkra regionens kompetensförsörjning utifrån ovan relaterade område. Ett syfte var också att regionens revisorer informerar sig om verksamheten.

För att uppnå syftet med förstudien skulle följande revisionsfrågor besvaras:

- Hur ser organisationen ut kring studierektorsfunktionen i regionen?
- Vilka målsättningar finns för studierektorsfunktionen ?
- Vilka avtal har regionen med universitet som har läkarutbildning om samarbete avseende kompetensförsörjning?
- Hur sker uppföljning och åiterrapportering, avseende kompetensförsörjningsinsatser till tjänstemannaledning och till politisk ledning?

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till en förstudie av studierektorsfunktionen i Region Värmland.

Revisionskriterier

Granskningen ska ske utifrån de aktuella lagar och förforskrifter som finns inom området. Revisionskriterier är också beslut fattade av regionfullmäktige samt övriga gällande styrdokument.

Ansvarig nämnd

Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för hela regionens verksamhet genom bland annat sitt uppsiktsansvar. Regionstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de mål som fullmäktige satt upp. Styrelsen har också ett vårdgivaransvar och ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan Region Värmland som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Värmland utövar ledning och planering av hälso- och sjukvård samt tandvård ur ett övergripande befolknings- och helhetsperspektiv. I hälso- och sjukvårdsnämndens ansvar ligger att säkerställa rätt vård på rätt vårdnivå i rätt tid.

Metod

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier. Företrädare för studierektorsfunktionen har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

I bilaga 1 redovisas dokument som finns som underlag till granskningen.

Resultat

1. Hur ser organisationen ut kring studierektorsfunktionen i Region Värmland?

Att ta emot studenter på verksamhetsförlagd utbildning (VFU), arbetsplatslärande (APL) och lärande i arbete (LIA) men också allmäntjänstgöring (AT), specialisttjänstgöring (ST) och praktisk tjänstgöring som psykolog (PPT) ingår i Region Värmlands utbildningsuppdrag.

Centrum för klinisk forskning och utbildning (CKFU) är regionens utbildningscentrum och samverkar med regionens verksamheter och utbildningsarrangörer när det gäller handläggning, koordination och fördelning av studerande. Detta sker utifrån tecknade överenskommelser.

CKFU:s uppdrag är att stödja och stimulera klinisk forskning och verka för en ökad vetenskaplig kompetens för en kunskapsbaserad och ändamålsenlig hälso- och sjukvård samt att bedriva och utveckla god kvalitetssäker klinisk utbildning för nuvarande och blivande personal. CKFU stödjer medarbetarnas kompetens och utveckling genom att erbjuda finansiering, handledning, kurser, seminarier och workshops inom forskning. Forskningsledare från olika verksamheter inom hälso- och sjukvården bildar tillsammans med FoU-chefen en ledningsgrupp för klinisk forskning. Ett forskningsråd beslutar årligen om forskningsanslag för nästkommande år. CKFU har också forskningssamverkan och samverkansavtal med de närliggande universiteten och regionerna. Studierektor för läkarstudenter, AT- och ST-läkare, psykologstudenter, och andra legitimerade yrken är samlade inom CKFU där ett interprofessionellt förhållningssätt är i fokus.

Verksamhetsförlagd utbildning, lärande i arbetslivet, arbetsplatslärande och praktik är en viktig del i utvecklingen av professionell kompetens. Samtliga kliniska utbildningar samordnas via CKFU. Avtal om klinisk utbildning, handledning och forskning samordnas genom CKFU. FoU-chefen är forskningshuvudman för regionen.

Utbildningscentrum ansvarar för att en samverkan mellan regionen och utbildningsanordnare sker beträffande innehållet i den utbildning som sker på arbetsplatserna.

Det är i första hand studenter från utbildningssamordnare som regionen har tecknat en överenskommelse med som ska få en utbildningsplats hos regionen.

Läkare under utbildning gör sin fortbildning i två former:

Allmäntjänstgöring är en tidsbegränsad anställning under handledning för den som fullgjort läkarutbildning på läkarprogrammet.

Fullgjord allmäntjänstgöring är ett krav för att man ska få sin läkarlegitimation.

Allmäntjänstgöringen omfattar minst 18 månader och läkare kallas under den tid AT-läkare.

AT kompletterar grundutbildningen med praktiska erfarenheter som krävs för läkarlegitimation. AT ska ge klinisk träning och introduktion i arbetslivet samt tillfälle till både yrkesmässig och personlig utveckling. Efter läkarprogrammet och AT kan man arbeta som underläkare.

ST-tjänstgöring står för specialistläkartjänstgöring och är en tjänst man har för att bli specialistläkare. Efter att allmäntjänstgöringen är slutförd har man möjlighet att söka en ST-tjänst.

En modell för bastjänstgöring (BT) för läkare är framtagen och utvärderas efter ett pilotprojekt som genomförts i regionen med fem utlandstutbildade läkare. Från 2021 kommer BT-tjänstgöring att implementeras.

Det finns i regionen en övergripande studierektor för ST/BT och en övergripande studierektor för AT och det finns också en AT-chef. De tjänsterna ingår i hälso- och sjukvårdens utbildningscentrum och ansvarsenheten CKFU.

Utbildningscentrum ansvarar för att anordna utbildningsinsatser utifrån gällande direktiv och utveckla en kvalitetssäker utbildning för läkares allmäntjänstgöring, bastjänstgöring och specialisttjänstgöring.

Det finns ett antal ST-studierektorer för de olika specialiteterna, där tjänsterna är kopplade till respektive verksamhet. AT-studierektorer svarar för flera AT-områden i Värmland och är kopplade till respektive område. Tre BT-studierektorer ansvarar för de obligatoriska placeringarna i BT, deras tjänster är anslutna till utbildningscentrum.

När det gäller BT-tjänstgöring har det tillsatts en särskild BT-arbetsgrupp som har utarbetat en handlingsplan för Bastjänstgöring i Värmland.

2. Vilka målsättningar finns för studierektorsfunktionen ?

Läkares fortbildning under hela yrkeslivet är en förutsättning för hög kvalitet i hälso- och sjukvården och för att upprätthålla en hög patientsäkerhet.

Med fortbildning menas kontinuerlig professionell utveckling. Det är alla de aktiviteter en läkare deltar i för att förbättra sin medicinska kompetens och utveckla sig i rollen som läkare. Förutom medicinsk kunskap, innefattas även kompetens inom ämnesområden som ledarskap, kommunikation, vetenskap, sjukskrivningskonst, etik med mera.

Studierektorsrollen för ST-läkare definieras delvis i Socialstyrelsens författningssamling SOFS 205:8, där det står: vårdgivare ansvarar för att det finns tillgång till en studierektor. Studierektorn ska samordna den interna och externa utbildningen och vara specialistkompetent och handledarutbildad. Studierektorn bör vara en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare. I arbetsuppgifterna bör ingå att skapa introduktionsprogram för ST-läkarna och ta del av kompetensbedömning.

3. Vilka avtal har regionen med universitet som har läkarutbildning om samarbete avseende kompetensförsörjning?

Region Värmland har avtal med Örebro universitet som innebär att regionen tar emot ca: 75 läkarstudenter. Sedan ett par år tillbaka skriver regionen också avtal med Uppsala universitet på årsbasis. Avtalet innebär bland annat att regionen inte bör ha studenter från Örebro och Uppsala på plats samtidigt. När det gäller övriga universitet beslutar de olika klinikerna själva kring eventuell placering och sköter administrationen.

Läkarstudenter från Örebro universitet gör verksamhetsförlagd utbildning vid Centralsjukhuset i Karlstad och på s.k akademiska vårdcentraler (AVC). Administrationen kring Örebrostudenter sköts genom Utbildningscentrum.

Akademiska vårdcentraler sammanför verksamhetsförlagd utbildning med fortbildning, patientnära forskning och utveckling för att möta framtidens personcentrerade vård. Verksamhetsförlagd utbildning erbjuds på läkarprogrammet och också på sjuksköterskeprogrammet och distriktsköterskeprogrammet. AVC-konceptet innebär att en huvudhandledare finns som har vetenskaplig skolning. Att även sjuksköterskor gör sin VFU på de akademiska vårdcentralerna, gynnar det interprofessionella samarbetet

Regionen har inrättat tre områden där man tillskapat resurser för akademiska vårdcentraler:

AVC område 1 är Arvika (Verkstaden vårdcentral) där plats skapas för 6 studenter.

AVC område 2 är Kil, Vålberg och Grums med plats för 4 studenter.

AVC område 3 är Karlstad med Gripen, Forshaga, Vårdcentralen Kronoparken och Skoghall med 6 platser.

AVC-områdena samordnas av Centrum för klinisk forskning och utbildning, CKFU, som samverkar med vårdcentralerna genom olika nätverk för att underlätta forskning och utveckling inom primärvården. En del av AVC-verksamheten är att handleda studenter med olika yrkesinriktningar. Samarbetspartners är Karlstads universitet och Örebro universitet.

4. Hur sker uppföljning och återrapportering, avseende kompetensförsörjningsinsatser till tjänstemannaledning och till politisk ledning?

I Region Värmlands delårsrapport och årsredovisning beskrivs årligen de olika projekt som genomförts inom kompetensförsörjningsområdet. I den årliga verksamhetsberättelsen från Utbildningscentrum finns också en redogörelse för det gångna årets insatser inom området, exempelvis genomförda studentveckor för läkarkandidater.

Slutsatser och kommentarer

Det huvudsakliga syftet med denna förstudie var att bedöma om det fanns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning avseende studierektorsfunktionen i Region Värmland.

Utifrån förstudiens resultat är vår bedömning att vi har fått svar på de frågor som ställts, varför vi i dagsläget inte ser något behov av en fördjupad granskning.

Anders Marmon
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Bilaga 1: dokument i granskningen

Årsredovisning Region Värmland 2020

Delårsrapport Region Värmland 2020

Underlag från Region Värmlands intranät

Verksamhetsberättelse Utbildningscentrum 2019

Verksamhetsberättelse Utbildningscentrum 2020

Handlingsplan för Bastjänstgöring i Värmland